grandparents), regardless of whether they were in majority or minority situations. – The derivation of the names displays similar distribution in the three locations: nearly 50% of the girls bear given names of ecclesiastical origin, 15–20% of them have names of (old) Hungarian origin, and 30–45% of them received foreign names borrowed recently. It is striking, however, that in Transylvania more than 60% of the boys bear "Hungarian" names, which is more than the quadruple of their distribution in Hungary. The author concludes that in Transylvania, choosing Hungarian given names can play an important role in preserving national identity. The distance between the mother-country and the region in question also influences the choice of given names; geographical neighbourhood breeds uniformity.

KERESZTNÉVVIZSGÁLATOK BUDAPESTI NAGYCSALÁDOSOK KÖRÉBEN

1. Dolgozatomban arra keresem a választ, hogy van-e markáns, statisztikailag igazolható különbség a társadalom nagycsaládos rétegének névadási szokásai és a teljes társadalomból kimutatható névadási szokások között.

A nagycsalád fogalma az utóbbi évtizedekben kissé módosult jelentéssel, konkrétabb, szociológiailag megfogható jelentést kapott. A régiségben a nagycsalád a szoros rokoni kötelékben élők gazdasági és szellemi közösségét, a társadalomszervezet nemzetség alatti szintjét, majd a későbbiekben leginkább a többgenerációs családmodellt jelentette. A mai általános szóhasználat szerint a fogalom a három vagy annál több gyermeket nevelő családokat jelenti. Ilyen értelemben használják a jogszabályok is, például amikor gyermekszám szerint járó kedvezményeket állapítanak meg. Az 1987 óta működő Nagycsaládosok Országos Egyesülete (NOE) ugyancsak a három vagy annál több gyerekes családokat fogadja tagjai közé.

A 20. század második felének társadalmi folyamatai (elég itt a nők tömeges munkába állására és a lakásínségre, kis alapterületű, lakótelepi lakások magas számára utalni) nem hatottak ösztönzően a gyermekvállalási kedvre. A születésszabályozás egészségügyi kelléktárának fejlődése ugyancsak hozzájárult a születések drasztikus visszaeséséhez. Ma a társadalom túlnyomó többsége 1-2 gyerekes családban él, de igen erősen megnövekedett a gyermektelenek száma is. A mai viszonyok között a nagycsaládos lét többnyire tudatosan vállalt, tervezett életforma, mégpedig a társadalom többségétől elütő életforma.

Témaválasztásom azon a feltételezésen alapul, hogy ha a több gyermek vállalása mögött egymáshoz közelítő értékrendek, korunk viszonyaihoz való alkalmazkodásban hasonló minták követése húzódik meg, akkor annak nyoma kell, hogy legyen a névadásban is. Személyes tapasztalataim is arra ösztönöztek, hogy érdemes egy ilyen vizsgálatot végrehajtani. Fontos körülmény, hogy adataimat nagycsaládos egyesületektől és kiadványukból szereztem be, mert az egyesületi szerveződés önmagában is hasonló értékrendet mutat, ami felerősítheti az alapgondolatot.

DOI: https://doi.org/10.29178/NevtErt.2005.12

2. Az anyag összeállításához helyi egyesületektől és kiadványokból mintegy 5 és fél ezer család 25 ezer adatát sikerült megszereznem, mely anyag azonban mind mennyiségét, mind területi egyenetlenségét tekintve nem volt alkalmas e tanulmány keretein belüli elemzésre. Jelen vizsgálat keretében a korpuszt a budapesti családokra szűkítettem, és ezen belül is csak a négy vagy annál több gyermeket nevelőkre. Az utóbbi szűkítéstől azt várom, hogy az anyagban jobban kidomborodik a fenti bekezdésben jelzett társadalmi értékrend, avagy a másik oldalról közelítve: sokkal kevésbé játszanak szerepet olyan egyéb családtervezési szempontok, mint például az, hogy mindkét nemű gyermek szülessék. Kihagytam a vizsgálatból azokat a családokat, amelyekről valamilyen információ alapján (például a vezetéknév kezdőbetűjének feltüntetése) kiderült, hogy a gyermekszám második (többedik) házasságkötés révén állt elő. Ilyen irányú szűrést azonban a teljes anyagban – szükséges információ hiányában – nem végezhettem, és még az örökbefogadás esetei is színesíthetik a képet. A kontroll adatbázis (l. lejjebb) nyújtotta lehetőségek miatt a vizsgálódást az 1996 és 2002 között született gyermekekre szűkítem le. Következtetéseimet összesen 974 gyermek: 470 lány és 504 fiú adatai alapján vonom le.

Az ország lakosságának keresztneveit tartalmazó adatállományokat, amivel az összehasonlításokat elvégezhetem, a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal honlapján találtam meg (www.nyilvantarto.hu). A hivatal adatai lehetővé tennék a teljes magyarországi lakosság keresztnévállományával való összevetést is, de igazán tárgyszerű eredményekre akkor jutunk, ha azonos intervallumra vonatkozóan végezzük el az összehasonlítást. Az említett honlapon az összes Magyarországon anyakönyvezett gyermek keresztneve fellelhető szám szerint az 1996, 1997, 1999, 2000, 2001, 2002. évekre vonatkozóan, mely adatokat táblázatba szerkesztettem. Az anyakönyvezési adatok számos név alakváltozatát külön-külön tüntetik fel, emiatt a táblázatokat a korrekt összehasonlíthatóság miatt át kellet szerkesztenem: egy névnek tekintettem a többnyire a magánhangzók hosszúságjelölésének *(Letícia/Leticia)* vagy az idegen nevek írásmódjának *(Evelin/Evelyn, Klaudia/Claudia, Patrik/Patrick)* különbségéből adódó, de ejtés szerint azonos névalakokat. Külön névnek tekintettem minden más eltérést, még ha alakilag és az eredetet tekintve nagyon szoros kapcsolat van is a nevek között *(Panna/Panka/Panni, Sára/Sarah).*

A gyakorisági sorrendet mindkét állomány összesített (tehát nem évenkénti) adataiban állapítottam meg, hogy statisztikailag megfelelő mennyiségű nevem legyen, majd százalékos kimutatást készítettem. Kizárólag az első helyen anyakönyvezett neveket vettem figyelembe.

3. Az 1. táblázat a két adathalmaz első 30 lánynevét mutatja meg gyakorisági sorrendben (30 lánynévnek van 1%-nál nagyobb aránya a nagycsaládosok között). A 3. oszlopban az előfordulások száma, a 4. oszlopban a teljes adatmennyiséghez viszonyított százalékos érték található, az 5. oszlop ugyanannak a névnek a másik táblában való helyezési számát mutatja a könnyebb összehasonlíthatóság kedvéért. Félkövérrel szedtem azon neveket, melyek közösek az első harminc nevet tekintve.

A budapesti nagycsaládokban adott lánynevek 1996–2002				
Hely	**Név**	**Gyerek**	**%**	**Orsz. hely**
1.	***Anna***	**21**	**4,47**	**5.**
2.	***Eszter***	**18**	**3,83**	**7.**
3.	***Zsófia***	**14**	**2,98**	**11.**
4–6.	***Boglárka***	**12**	**2,55**	**13.**
	Katalin	12	2,55	39.
	Klára	12	2,55	145.
7–8.	***Réka***	**11**	**2,34**	**9.**
	Zsuzsanna	11	2,34	64.
9–10.	*Borbála*	10	2,13	101.
	Mária	10	2,13	65.
11–12.	*Júlia*	9	1,91	87.
	Kinga	9	1,91	46.
13–14.	***Krisztina***	**8**	**1,70**	**16.**
	Noémi	**8**	**1,70**	**23.**
15–16.	*Csenge*	7	1,49	53.
	Dorottya	7	1,49	44.
17–23.	***Dorina***	**6**	**1,28**	**19.**
	Emese	6	1,28	51.
	Enikő	**6**	**1,28**	**26.**
	Erzsébet	6	1,28	85.
	Hanna	6	1,28	79.
	Ilona	6	1,28	112.
	Luca	6	1,28	43.
24–30.	*Ágnes*	5	1,06	57.
	Cecília	5	1,06	242.
	Dóra	**5**	**1,06**	**6.**
	Johanna	5	1,06	128.
	Rebeka	**5**	**1,06**	**21.**
	Sára	5	1,06	58.
	Veronika	5	1,06	61.

Magyarországon anyakönyvezett lánynevek 1996–2002				
Hely	**Név**	**Gyerek**	**%**	**Ncs. hely**
1.	*Viktória*	7912	2,91	30–42.
2.	*Vivien*	7876	2,90	57–81.
3.	*Alexandra*	7107	2,62	57–81.
4.	*Fanni, Fanny*	6506	2,39	30–42.
5.	***Anna***	**6392**	**2,35**	**1.**
6.	***Dóra***	**5973**	**2,20**	**24–30.**
7.	***Eszter***	**5641**	**2,08**	**2.**
8.	*Nikolett*	5424	2,00	57–81.
9.	***Réka***	**5236**	**1,93**	**7–8.**
10.	*Petra*	5140	1,89	30–42.
11.	***Zsófia***	**4927**	**1,81**	**3.**
12.	*Klaudia, Claudia*	4388	1,61	82–156.
13.	***Boglárka***	**4287**	**1,58**	**4–6.**
14.	*Barbara*	4286	1,58	82–156.
15.	*Laura*	4143	1,52	43–56.
16.	***Krisztina***	**3944**	**1,45**	**13–14.**
17.	*Kitti*	3807	1,40	82–156.
18.	*Bianka*	3360	1,24	0
19.	***Dorina***	**3324**	**1,22**	**17–23.**
20.	*Cintia, Szintia*	3162	1,16	0
21.	***Rebeka***	**3040**	**1,12**	**21.**
22.	*Adrienn, Adrien*	2912	1,07	0
23.	***Noémi***	**2890**	**1,06**	**13–14.**
24.	*Evelin, Evelyn*	2827	1,04	0
25.	*Nóra*	2698	0,99	74.
26.	***Enikő***	**2697**	**0,99**	**17–23.**
27.	*Bettina*	2543	0,94	57–81.
28.	*Lili*	2515	0,93	30–42.
29.	*Dzsenifer, Jennifer*	2511	0,92	82–156.
30.	*Renáta*	2504	0,92	82–156.

1. táblázat

A táblázat két része mindössze 11 közös nevet mutat. Ha csak az első tízet nézzük, csupán az *Anna, Eszter* és *Réka* a közös. Markáns különbségeket észlelünk a gyakorisági sorrend egyenkénti összevetésével (1. és 5. oszlop.) A nagycsaládosok között 4–6. helyen kedvelt *Klára* a 145. az országban az adott időintervallumban, az első tízbe bejutott *Zsuzsanna, Mária* és *Borbála* pedig 64., 65. és 101. A legfeltűnőbb a *Cecília* név kedveltségének különbsége (itt az első 30 között, ott a 242.), de erőteljes különbség van az *Erzsébet, Hanna, Ilona* és *Johanna* esetében is (85., 79., 112. és 128.) Fordított irányból ugyancsak meglepő különbségeket találunk. Az országos összesítés első négy helyezettje, továbbá 8. és 10 helyezettje nincs az első harminc között a nagycsaládosok körében: a *Viktória, Fanni* és *Petra* itt a 30–42. helyen, a *Vivien, Alexandra* és *Nikolett* az 57–81. helyen állnak. Feltűnő az országosan kedveltnek tekinthető *Klaudia* (12.), *Barbara* (14.), *Kitti* (17.), *Dzsenifer* (29) és *Renáta* (30.) 1–1 előfordulása, illetve a *Bianka* (18.), *Cintia* (20.), *Adrien* (22.) és *Evelin* (24.) teljes hiánya a nagycsaládosok között.

A teljes állományok összevetésekor is szembetűnő különbségek mutathatók ki. A 100 leggyakrabban anyakönyvezett leánynévből 25 teljesen hiányzik a nagycsaládos állományból: *Adél, Adrien, Anett, Anita, Beatrix, Brigitta, Cintia, Dominika, Edina, Erika, Evelin, Gréta, Henrietta, Ivett, Kíra, Martina, Melinda, Mercédesz, Mónika, Natália, Ramóna, Szimonetta, Vanda, Vanessza, Zsanett,* s mindössze egy előfordulással szerepel 15 név: *Angéla, Anikó, Barbara, Beáta, Dalma, Daniella, Dorka, Dzsenifer, Gabriella, Georgina, Julianna, Kitti, Klaudia, Panna, Renáta, Szabina, Szonja.* Nagyobb adatmennyiség bizonyára finomítana a képen, de jól látható tendencia az idegen hangzású és/vagy végződésű nevek, továbbá a becézett vagy annak vélhető nevek kerülése.

Nézzük meg a másik oldalról! Melyek azok a lánynevek, amelyeket lényegesen szívesebben adnak lányaiknak a budapesti nagycsaládosok? Ennek kimutatásához azokat a neveket gyűjtöttem ki, amelyek – arányszámuk alapján – legalább két és félszer nagyobb megterheltségűek (2. táblázat). Csak a legalább 4 esetben előfordulókat vettem figyelembe, hogy a viszonylag kis mintából származó statisztikai pontatlanságot kiküszöböljem.

Név	Ncs. arány %	Orsz. arány %	Szorzó	Ncs. pozíció	Orsz. pozíció
Cecília	1,06	0,03	**35,3 x**	24–30.	242.
Klára	2,55	0,10	**25,5 x**	4–7.	145.
Borbála	2,13	0,27	**7,9 x**	9–10.	101.
Johanna	1,06	0,14	**7,6 x**	24–30.	128.
Ilona	1,28	0,19	**6,7 x**	17–23.	112.
Kincső	0,85	0,13	**6,5 x**	31–42.	137.
Júlia	1,91	0,36	**5,3 x**	11–12.	87.
Zsuzsanna	2,34	0,58	**4 x**	7–8.	64.
Mária	2,13	0,53	**4 x**	9–10.	65.
Erzsébet	1,28	0,37	**3,5 x**	17–23.	85.
Katalin	2,55	0,79	**3,2 x**	4–6.	39.
Hanna	1,28	0,41	**3,1 x**	17–23.	79.
Rita	0,85	0,33	**2,6 x**	31–42.	90.

2. táblázat

A budapesti nagycsaládokban az országos adatokhoz képest különösen frekventált lánynevek az egy *Kincső* kivételével az egyházi nevek közül kerülnek ki. A *Zsuzsanna* ószövetségi, a többi az Újszövetség és a szentkultusz révén elterjedt név, illetve egy ilyennek az önállósult változata.

4. A 3. táblázat a fiúneveket mutatja be a fentivel megegyező módon, az első 27 leggyakoribbat (27 névnek van 1%-nál nagyobb aránya a nagycsaládosok között).

A budapesti nagycsaládokban adott fiúnevek 1996–2002					**Magyarországon anyakönyvezett fiúnevek 1996–2002**				
Hely	**Név**	**Gyerek**	**%**	**Orsz. hely**	**Hely**	**Név**	**Gyerek**	**%**	**Ncs hely.**
1.	*Márton*	23	4,56	37.	**1.**	***Dávid***	11259	**3,87**	**13.**
2–3.	***András***	22	**4,37**	**26.**	**2.**	***Dániel***	11111	**3,82**	**5.**
	Péter	22	**4,37**	**7.**	**3.**	***Bence***	10967	**3,77**	**11.**
4.	***Balázs***	20	**3,97**	**9.**	**4.**	***Tamás***	9358	**3,22**	**6–8.**
5.	***Dániel***	19	**3,77**	**2.**	**5.**	***Máté***	8536	**2,94**	**16–17.**
6–8.	*Barnabás*	15	2,98	45.	6.	*Ádám*	8181	2,81	72–128.
	János	15	**2,98**	**27.**	**7.**	***Péter***	8151	**2,80**	**2–3.**
	Tamás	15	**2,98**	**4.**	**8.**	***Márk***	7861	**2,70**	**19–27.**
9.	***Bálint***	13	**2,58**	**20.**	**9.**	***Balázs***	7545	**2,59**	**4.**
10.	*Gergely*	12	2,38	38.	**10.**	***László***	7190	**2,47**	**13–14.**
11–12.	***Bence***	11	**2,18**	**3.**	11.	*Zoltán*	7106	2,44	45–58.
	Kristóf	11	**2,18**	**24.**	12.	*Krisztián*	6658	2,29	59–71.
13–14.	***Dávid***	10	**1,98**	**1.**	13.	*Gábor*	6389	2,20	35–44.
	László	10	**1,98**	**10.**	**14.**	***Attila***	6347	**2,18**	**19–27.**
15.	*Domonkos*	9	1,79	82.	15.	*Gergő*	6209	2,13	35–44.
16–17.	*Csaba*	8	1,59	32.	16.	*Richárd, Richard*	5734	1,97	45–58.
	Máté	8	**1,59**	**5.**	**17.**	***István***	5664	**1,95**	**18.**
18.	***István***	7	**1,39**	**17.**	18.	*Patrik, Patrick*	5544	1,91	45–58.
19–27.	*Ákos*	6	1,19	31.	19.	*Zsolt*	5431	1,87	35–44.
	Attila	6	**1,19**	**14.**	**20.**	***Bálint***	5277	**1,81**	**9.**
	Benedek	6	1,19	53.	21.	*Martin*	5224	1,80	59–71.
	Boldizsár	6	1,19	84.	22.	*Roland*	4864	1,67	72–128.
	Levente	6	1,19	28.	**23.**	***Norbert***	4830	**1,66**	**19–27.**
	Márk	6	**1,19**	**8.**	**24.**	***Kristóf***	4477	**1,54**	**11–12.**
	Mátyás	6	1,19	52.	25.	*József*	4435	1,52	45–58.
	Miklós	6	1,19	55.	**26.**	***András***	4372	**1,50**	**2–3.**
	Norbert	6	**1,19**	**23.**	**27.**	***János***	11259	**1,49**	**6–8.**

3. táblázat

A fiúnevek több hasonlóságot és kevésbé szélsőséges eltéréseket mutatnak a lánynevekhez képest. A nagycsaládos és az országos oldal 16 közös nevet tartalmaz. Feltűnő a különbség a két legkedveltebb név megítélését tekintve a másik adathalmaz tükrében. A *Márton* mindössze 37. az országos listán, a *Dávid* a 13. a nagycsaládosok között. Az első tízet tekintve négy a közös *(Dániel, Tamás, Péter és Balázs),* de néhány kivételtől eltekintve (*Márton, Barnabás* [45.]*, Gergely* [38.]*,* ill. *Ádám* [egy előfordulás]) megtalálhatók a másik oldal legkedveltebb 27 neve között. *András, János* és *Bálint* a nagycsaládosok közt az első 10 között van, a másik mezőnyben a 26., 27. és 20. hely jutott nekik. A legnagyobb különbséget a nagycsaládosok között kedvelt *Domonkos* és *Boldizsár* 82. és 84. helye mutatja a másik oldalon, de feltűnő a *Benedek*, *Mátyás* és *Miklós* 53., 52. és 55. helye is. Az országosan nagy számban adott nevek felől közelítve a már jelzett *Ádám*-on kívül feltűnően alacsony a *Krisztián, Martin* és *Roland* egy-két előfordulásos aránya a budapesti nagycsaládokban.

Ha a száz leggyakrabban anyakönyvezett fiúnév helyét keressük a nagycsaládosok között, egyáltalán nem találunk 21 nevet: *Alexander, Arnold, Barna, Béla, Bendegúz, Donát, Endre, Géza, Henrik, Jenő, Kálmán, Kornél, Lajos, Márió, Renátó, Sándor, Soma, Szilárd, Szebasztián, Szilveszter* és *Zalán*, s egyszer fordul elő 15 név: *Ádám, Albert, Alex, Andor, Ármin, Csongor, György, Gyula, Károly, Kevin, Márkó, Nándor, Rajmund, Roland* és *Valentin.* Azon túl, hogy itt is számolni kell az idegenszerűség kerülésével, feltűnően sok hagyományos férfinév veszítette el népszerűségét.

A 4. táblázat (a lányneveknél megadott kritériumok szerint) megmutatja azokat a fiúneveket, amelyek lényegesen gyakoribbak nagycsaládos körben. Kivétel nélkül martirológiumi nevek. (A *Fülöp* hatalmas szorzószáma nem a tényleges előfordulást mutatja, hanem teljesen elhanyagolható jelenlétét az országos állományban.)

Név	Ncs. arány %	Orsz. arány %	Szorzó	Ncs. pozíció	Orsz. pozíció
Fülöp	0,79	0,005	**158 x**	35–44	193
Sebestyén	0,79	0,05	**15,8 x**	35–44	129
Ágoston	0,99	0,08	**12,4 x**	28–34	109
Domonkos	1,79	0,15	**11,9 x**	15	82
Boldizsár	1,19	0,15	**7,9 x**	19–27	84
Bertalan	0,99	0,15	**6,6 x**	28–34	81
Barnabás	2,98	0,66	**4,5 x**	6–9	45
Márton	4,56	1,01	**4,5 x**	1	37
András	4,37	1,50	**2,9 x**	2	26
Gergely	2,38	0,95	**2,5 x**	10	38

4. táblázat

5. A nagycsaládosok és nem nagycsaládosok névadása között – bár egymást jelentős részben fedő halmazokról van szó – oly mértékű eltérés van, ami nem magyarázható sem az adathalmazok méretének különbségével, sem azzal a körülménnyel, hogy a csa-

ládban csak egy lány, illetve fiú viselheti a szülők legkedveltebb keresztnevét, így a többi gyermek a nevét a másod-harmad sorban kedvelt keresztnevek közül kapná. Ha ezek a szempontok uralkodnának, matematikai alapon a nagycsaládok ugyanazt a sorrendet produkálnák, mint az országos adatok, csupán az egyes nevek terheltsége lenne valamivel alacsonyabb. A táblázatok éppen az ellenkezőjét mutatják: a nagycsaládok a legkedveltebb keresztneveiket jobban megterhelik, mint az országos átlag, és kevesebb név közül válogatnak.

A 2. és a 4. táblázat alapján kijelenthető, hogy a nagycsaládosok névadásában fontos szerepet játszanak vallásosságból következő tiszteleti tényezők. 23 erősen frekventált név közül 22 köthető a keresztény hagyományhoz, többnyire szentekhez. Kétszámjegyű szorzót 6 kedvelt szent neve *(Cecília, Klára,* ill. *Ágoston, Domonkos, Fülöp* és *Sebestyén)* ért el, a többi esetében a szentkultusz keveredik az ún. szokásnévi jelleggel (vö. MIZSER 1981), mint az *Erzsébet, Ilona, Katalin, Mária*, *Zsuzsanna,* illetve *András, Gergely* és *Márton* esetében, és talán szűk körű divatjelenségnek is tekinthetjük az említettek mellett a *Johanna* és a *Barnabás* kiemelkedő arányát. Láttuk az 1. és a 3. táblázatban, hogy a férfinevek adatai kevesebb különbséget mutatnak, mint a nőké. Alighanem ennek egyik okát is a tiszteleti tényezőkben találjuk meg, ugyanis míg az országosan legkedveltebb 10 férfinév közül kivétel nélkül mind a keresztény hagyományhoz köthető, addig az első 10 női név közül abban az alakban csak 2 *(Anna* és *Eszter)*, és ha hozzájuk számítjuk a rövidült alakban lévőt *(Dóra)*, ill. férfi szentek nevének női párjait *(Petra* és *Nikolett)*, akkor is csak 5. Az a kérdés, hogy a férfinevek divatja miért merít nagyobb arányban a mártírológiumi és a biblikus hagyományból, nem e dolgozat tárgykörébe tartozik.

Ugyancsak a vallásossággal, a szentek és bibliai személyek iránti tisztelettel magyarázható a különbségeknek az a része, hogy a nagycsaládosok körében alig tudtak elterjedni – az adatokból kimutathatóan – számos hagyományos (főleg mártírológiumi) név önállósult becéző változatai, illetve az – immár az átadó nyelvhez közelítő hangalakkal – újrahonosodó változatai. Míg az országos adatok a *Gergő* (15.), *Martin* (21.), *Dominik* (30.), *Szebasztián* (83.), illetve *Kitti* (17.), *Dorina* (19.), *Evelin* (24.) többségét mutatják a *Gergell* (38.), *Márton* (37.), *Domonkos* (82.), *Sebestyén* (129.), illetve *Katalin* (39.), *Dorottyá* (44.) és *Évá* (63.) nevekkel szemben, addig a nagycsaládosok közt az utóbbiak a gyakoribbak (l. 5. táblázat; ebben a statisztikailag nem számottevő adatokat az előfordulás száma szerint adom meg).

.

Fiúnevek gyakorisági sorrendje			**Lánynevek gyakorisági sorrendje**		
Fiúnevek	**Országos**	**Nagycsaládok**	**Lánynevek**	**Országos**	**Nagycsaládok**
Domonkos	82.	15.	*Borbála*	102.	9–10.
Dominik	30.	28–35.	*Barbara*	14.	(1 előfordulás)
Gergely	38.	10.	*Dorottya*	44.	15–16.
Gergő	15.	35–44.	*Dorina*	19.	17–23.
Márton	37.	1.	*Éva*	63.	43–56.
Martin	21.	(2 előfordulás)	*Evelin*	24.	(0 előfordulás)
Sebestyén	129.	35–44.	*Katalin*	39.	4–6.
Szebasztián	83.	(0 előfordulás)	*Kitti*	17.	(1 előfordulás)

5. táblázat

Míg az *Erzsébet* és *Katalin* összességében hátrányban vannak változataikkal (pl. *Elizabet, Eliza, Liza, Lizett,* ill. *Kata, Katinka, Katrin, Katica, Kitti*) szemben a teljes népességen belül, addig ezen változatok nem vagy csak épphogy kimutathatók a nagycsaládosoknál:

Előfordulások száma		
Név	**Országos**	**Nagycsaládok**
Katalin	**2142**	**12**
***K.* variánsai összesen**	**6044**	**3**
Kata	1860	2
Katinka	179	0
Katrin	145	0
Katica	153	1
Kitti	3807	0
Erzsébet	**994**	**6**
***E.* variánsai összesen**	**1481**	**0**
Elizabet	718	0
Liza	391	0
Eliza	324	0

6. táblázat

Nem eredményeznek fordított sorrendet, de egyfelől ugyancsak a változatok térnyerését mutatják a hagyományos alakokkal szemben a többségi társadalom adatai többek közt az *Anna, Mária, Ilona, Zsuzsanna,* illetve *Barnabás, Kristóf, Márk* vonatkozásában is, másfelől a változatok szórványos előfordulását (avagy teljes hiányát) a nagycsaládosok körében, ahol csupán a *Hanna, Dóra* és *Bence* (amit a közvélekedés egyértelműen a *Benedek* önállósult becézőjének tart) tudott megizmosodni.

6. Dolgozatomban egy szűk társadalmi csoport, a budapesti nagycsaládosok névadási szokásainak markáns különbségeit mutattam be a társadalom egészéhez képest. Érdemes lenne megvizsgálni, mennyiben eredményezne mást, ha akár földrajzilag, akár az időintervallumot tekintve kiszélesítenénk a kutatást. Nemcsak a különbségek, de a közös vonások is figyelmet érdemelnek, az ún. magyar nevek (pl. *Attila, Levente, Réka*) igen hasonló arányban szerepelnek. A rendelkezésemre álló anyag alapján az is látható, hogy a nagycsaládok figyelemre méltó részében a testvérek nevének megválasztására nagy gondot fordítottak: azonos kultúrrétegből merítettek, avagy alaki jellemzők szerint (például alliteráció) hasonló neveket választottak.

MIKESY GÁBOR

GÁBOR MIKESY, **First names given in large families in Budapest**

This paper compares the naming practices of families containing many children with those of the rest of society. This study is based on first names given between 1996 and 2002. A striking feature in the naming practices of the previous group is the predominance of martyrological names. Another characteristic is the resistance against the spread of foreign-like and hypocoristic names. Both peculiarities may be led back to religion and traditional family values.